

شماره: ... ۹۰/ف/۴۱۵
تاریخ: ... ۱۳۹۰/۰۴/۰۸
پیوست: صلوات

حضرت آیت‌الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

بدینوسیله گزارش جلسه پانصد و سی و نهم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۹۰/۴/۵ مشتمل بر ادامه رسیدگی به لایحه آیین دادرسی کیفری ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور: ادامه رسیدگی به لایحه آیین دادرسی کیفری مصوب کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس شورای اسلامی. ماده ۱۳، بند الف: فوت متهم یا محکوم علیه.

بررسی: اطلاق بند مذکور بر اساس نظر حضرت امام خمینی «ره» خلاف شرع دانسته شد.

توضیح اینکه ایشان در تحریرالوسیله (ج ۲، ص ۴۸۶، کتاب القصاص، القول فی کیفیه الاستیفاء، مسئله ۲۵) در مورد قاتلی که فرار نموده و بعد از آن فوت می‌نماید می‌فرمایند که دیه از مال قاتل بر داشته می‌شود. البته ممکن است این اشکال با توجه به تبصره ۱، ماده ۱۳ مرتفع گردد.

ماده ۱۳، بند ب: گذشت شاکی یا مدعی خصوصی ...

بررسی: با توجه به اینکه عنوان ماده ۱۳ تعقیب امر کیفری می‌باشد و با توجه به ماده ۱۰ و تفسیر «شاکی» و «مدعی خصوصی» در آن ماده و عدم تحقق عنوان مدعی خصوصی در امور کیفری، عنوان «مدعی خصوصی» در این بند اضافی می‌باشد.

ماده ۱۳، بند هـ: شمول مرور زمان در موارد ...

بررسی: سقوط مجازات با مرور زمان شرعاً وجهی ندارد و لذا اطلاق این بند از جهت شمول نسبت به قوانینی که به تأیید فقهای محترم شورای نگهبان نرسیده است (مانند بعضی از قوانین زمان طاغوت) خلاف شرع دانسته شد.

ماده ۱۳، بند ز: اعتبار امر مختوم ...

بررسی: بند مذکور ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

ماده ۱۳، تبصره ۲: هر گاه مرتکب جرم پیش از ...

بررسی: خلاف نظر حضرت امام خمینی «ره» در موارد مختلف تحریرالوسیله می‌باشد و در بعضی از آن موارد تصریح به اجرای حد در حال جنون شده است مانند:

شماره: ... ۹۰/ف/۴۱۵
تاریخ: ... ۱۳۹۰/۰۴/۰۸
پوست: صلوات

تحریر الوسیله ج ۲ ص ۴۲۷، القول فی القاذف و المقذوف، مسئله ۲، و ص ۴۴۶ فی الارتداد، مسئله عو ص ۴۱۹، القول فی الحد (حد الزنا)، مسئله ۱۰، و ص ۴۳۲، حد السكر، مسئله ۱۱ و ص ۴۳۴، مسئله ۱، الامر الثانی، حد السرقة، و ص ۴۷۰، فی القصاص، الشرط الرابع و الخامس، مسئله ۱.

ماده ۱۴: شاکی می تواند جبران ...

بررسی: اطلاق ماده و تبصره های آن به لحاظ اطلاق ضرر و زیان مادی و معنوی (بر اساس تبصره ها) و به لحاظ اطلاق منافع ممکن الحصول، خلاف شرع دانسته شد.

توضیح اینکه مثلاً در موردی که دست شخص شکسته شود و توان کار نمودن را در مدت مذکور ندارد- و شخص توان تحصیل منافع کثیری را در فرض سالم بودن دارد- وجهی برای جبران این منافع علاوه بر دیه نمی باشد.

و یا مثلاً وجهی برای حکم به خسارت مالی بخاطر هتک حیثیت، با توجه به اجراء حد شرعی در مورد وی نمی باشد.

و یا مثلاً در جایی که شخص تعیین به خلاف کاری مقتول داشته و شخص را به قتل رسانده و یا قذف نموده است، عذر خواهی معنایی ندارد و همچنین وجهی برای گرفتن زیان مادی مازاد بر میزان دیه نمی باشد.

ماده ۱۵ و ۱۶ و ۱۷: پس از آن که متهم تحت تعقیب ...

مبنیاً بر اشکال مذکور در ماده ۱۴، این موارد نیز اشکال دارد.

ماده ۱۸: هر گاه رأی قطعی ...

بررسی: وجهی برای تبعیت دادگاه حقوقی از حکم و مبنای حکم دادگاه کیفری در صورتی که مبنای حکم کیفری و موضوع امر حقوقی برای دادگاه حقوقی ثابت نشده باشد نمی باشد. مضافاً اینکه اشکال ماده ۱۴ در این ماده نیز جاری است.

ماده ۱۹، تبصره: در صورتی که حکم به ...

بررسی: خلاف نظر حضرت امام خمینی «ره» در تحریر الوسیله (ج ۲، ص ۱۶۱، کتاب الغصب، مسئله ۳۰ می باشد.

توضیح اینکه ایشان حکم به تراضی در ما به التفاوت قیمت بین یوم الغصب تا یوم الدفع را نموده است.

ماده ۲۱: هر گاه احراز مجرمیت ...

بررسی: ابهام دارد و اگر منظور آن است که حکم دادگاه حقوقی، مدرک برای دادگاه کیفری باشد اشکال دارد (عکس ماده ۱۸)

توضیح اینکه در این جلسه تا پایان این ماده بررسی شد.